

KYSTARTILLERIBLADET
MEDLEMSBLAD FOR KYSTARTILLERIFORENINGEN

Kystartilleriforeningen ønsker

Glædelig Jul

Kystartilleribladet

Udgivet af
Kystartilleriforeningen
Kystartilleriforeningen er tilsluttet
Danske Soldaterforeningers
Landsraad
for hvilket Hendes Majestæt
Dronning Margrethe
er protektor

Ærespræsident: Fhv. politikommissær
Jørgen Kehling
Bredstensvej 8, 2610 Rødovre
tlf. 3670 1853

Forretningsudvalget i Kystartilleriforeningen:

Præsident: Pens. vicepolitikommissær
Herluf Ruge

Vandlingvej 22, 6100 Haderslev
tlf./ fax: 7452 5234

Vicepræsident: Pens. major
Benny Horn

Ornebjergvej 53, 4760 Vordingborg
tlf. 5534 2001, fax 5534 2003
e-mail: horn@post6.tele.dk

Hovedkasserer: Revisor

Børge Andersen
Enghavevej 10, 8500 Grenå
tlf./ fax: 8632 4988. Giro 9 00 24 13

Landssekretær: Mejeriingeniør
Erik Nygaard

Danneskjold-Samsøes Allé 40, 1.th.
1434 København K (Holmen)
tlf. 4814 1990, e-mail: beerny@get2net.dk

Redaktør: Fhv. premierløjtnant
Eigil M.S. Bruun

Søvej 26, 3500 Værløse
tlf./ fax: 4447 2851, e-mail: se nederst

Post til Forretningsudvalget sendes til præsidenten

Udgivelsesterminer og afleverings- frister for Kystartilleribladet:

Blad nr. 1 udkommer ultimo januar

Stof til blad nr. 1 1. december

Blad nr. 2 udkommer ultimo marts

Stof til blad nr. 2 1. februar

Blad nr. 3 udkommer ultimo maj

Stof til blad nr. 3 1. april

Blad nr. 4 udkommer ultimo august

Stof til blad nr. 4 20. juli

Blad nr. 5 udkommer ultimo november

Stof til blad nr. 5 1. oktober

Indlæg sendes til redaktøren

Ansvarshavende redaktør:

Eigil M.S. Bruun
Søvej 26, 3500 Værløse
tlf. 4447 2851
fax. 4447 2851
e-mail: ebruun@vip.cybercity.dk

Layout og sats: *Eigil M.S. Bruun*

Tryk: *Aabenraa Bogtrykkeri*
Vestermærksvej 21, 6200 Aabenraa
tlf. 7462 2549

ISSN 0907 1970

Kystartilleriforeningens adresser:

Københavns afdeling:

Formand: Servicechef *Bent Nielsen*
Ægyptensvej 16, 2770 Kastrup
tlf. 3253 0975

Kasserer: Afdelingsleder *Ole Bæk Nielsen*
Assensvej 6, Himmelev, 4000 Roskilde
tlf. 3250 9137. Giro 3 05 35 12

Skyttegruppen:

fg. Formand: *Leo Starup*
Kirkeskellet 22
tlf. 4342 8270

Kasserer: *Jan Benny Hansen*
Ryesgade 31 B, 1.th., 2200 København N
tlf. 4051 3184

Raketafdelingen:

Formand: Gas- og vandmester *Jørgen F. Pedersen*
Rosenørns allé 11, 2.tv., 1970 Frederiksberg C
tlf. 3535 0829

Kasserer: Assistent *Bente Holm Pedersen*
Rosenørns allé 11, 2.tv., 1970 Frederiksberg C
tlf. 3535 0829

Frederikssund og omegns afdeling:

Formand: Chefsergent *Gert Juhl*
Kabellejevej 5, 3390 Hundested
tlf. 4793 7554

Kasserer: Civiløkonom
Jørgen Ellehammer Rasmussen
Bovænget 13, 3200 Helsingø
tlf. 4879 5317

Syd-Østsjællands afdeling:

Formand: Pens. major *Benny Horn*
Ornebjergvej 53, 4760 Vordingborg
tlf. 5534 2001, e-mail: horn@post6.tele.dk
Kasserer: Mekaniker *Knud E. Jensen*
Kildemarksvej 31, 4700 Næstved
tlf. 5572 3832. Giro 7 06 8654

Lolland-Falster afdeling:

Formand: Maskinarbejder *Ib F. Rasmussen*
Kløvervænget 15, 4900 Nakskov
tlf. 5492 3472
Kasserer: *Anker Nielsen*
Lindevænget 50, 3.tv., 4800 Nykøbing F
tlf. 5482 7116

Fyns stifts afdeling:

Formand: Direktør *Kurt Klein Taanquist*
Udsigten 8, 5853 Ørbæk
tlf. 6533 1776, e-mail: kukta@tdc.dk
kasserer: *Tage Knudsen*
Sybergsvej 37, 5220 Odense SØ
tlf. 6615 9964. Giro 8 27 04 73

Esbjerg og omegns afdeling:

Formand: *Arne Christiansen*
Bastrupvej 18, 6800 Varde
tlf. 7521 2620
Kasserer: *Jens Peter Vestergaard*
Liljevej 20, 6705 Esbjerg Ø
tlf. 7514 0409

Sydjysk afdeling:

Formand: Trykkerichef *Viggo Petersen*
Møllevvej 25, Hjordkær, 6230 Rødekro
tlf. 7466 5124, e-mail: viggop@post.tele.dk
Kasserer: Salgsassistent *Bent Stærke*
Bakkegårdsparke 129 A, 6630 Rødding
tlf. 7484 2753, e-mail: bentstaerke@rnet.dk
Giro 6 97 01 92

Århus og omegns afdeling:

Formand: Konsulent *Poul Røll Sørensen*
Langenæs Allé 44, 5.th., 8000 Århus C
tlf. 8611 8006, mobil: 4019 0600
e-mail: roell@mail1.stofanet.dk
Kasserer: Regnskabschef *Erhardt Sandager*
Rosensgade 33 B, 1.tv., 8300 Odder
tlf. 8654 4062, e-mail: esandager@privat.dk

Randers og omegns afdeling:

Formand: Bogtrykker *John Heide*
Over Fussingvej 39, Over Fussing, 8900 Randers
tlf. 8645 4118, e-mail: jokihai@wanadoo.dk
Kasserer: Revisor *Kaj A. Højholdt*
Svinget 29, Skovgårde, 8961 Allingåbro
tlf. 8631 6820

Jylland Midt-Vest afdeling:

Formand: Forvalter *Jørgen Svenstrup*
Stoholmvej 16, Nr. Søby, 7840 Højslev
tlf. 9753 5550
Kasserer: Revisor *Ole Maagaard*
Bækvej 12, Mønsted, 8800 Viborg
tlf. 8664 6211

Nordjyllands afdeling:

Formand: Tømrermester *Jens P. Moskov*
Strubjerg 186, 1., 9400 Nørresundby
tlf. 9817 6647
Kasserer: *Niels Jørn Simonsen*
Poulstrupvej 127, st.th., Ferslev, 9230 Svenstrup J
tlf. 9838 3732. Giro 2 16 07 65

Thisted amts afdeling:

Formand og kasserer: *Gunnar Roer Pedersen*
Nyhåbsvej 31, Hørdum, 7752 Snedsted
tlf. 9793 5010. Giro 4 03 55 42
e-mail: gunnar_roer@mail.tele.dk

Hundred-Mandsforeningen af Kystartillerister:

Formand: Direktør *Aage Koch Petersen*
Syvhøjvænge 40, 2625 Vallensbæk
tlf. 4362 2306
Kasserer: Servicechef *Bent Nielsen*
Ægyptensvej 16, 2770 Kastrup
tlf. 3253 0975. Giro 5 00 31 72

Kystartilleriforeningens Tivoliklub:

Formand og Kasserer: Politikommissær *Jørgen Kehling*
Bredstensvej 8, 2610 Rødovre
tlf. 3670 1853. Giro 2 20 22 63

Kystartilleriforeningens PR-udvalg:

Formand: Pens. major *Benny Horn*
Ornebjergvej 53, 4760 Vordingborg
tlf. 5534 2001, e-mail: horn@post6.tele.dk

Mejeriingeniør *Erik Nygaard*
Danneskjold-Samsøes Allé 40, 1.th.
1434 København K (Holmen)
tlf. 4814 1990, e-mail: beerny@get2net.dk

Trykkerichef *Viggo Petersen*
Møllevvej 25, Hjordkær, 6230 Rødekro
tlf. 7466 5124, e-mail: viggop@post.tele.dk

Bemærk evt. ændringer i adresselisten

Forside:

“Isbrydere” ved indsejlingen til
Middelgrundsfort vinteren 1955-56

Foto: *Erik Valdemar Smith, Thisted*

**Blad nr. 1/2004 udkommer
ultimo januar
Stof til bladet skal være
redaktøren ihænde
senest 1. december**

Sensommer og optimisme!

I det skønneste sensommervejr og i skønne maritime omgivelser ved Nyborg havn i Nyborg Marineforenings meget smukke lokaler, afvikledes Kystartilleriforeningens 39. delegeretmøde søndag den 5. oktober 2003.

Samtlige afdelinger på nær 1 havde fulgt invitationen til delegeretmødet og dermed mødte 31 morgenfriske og glade KAF'ere op i Nyborg Marineforenings smukke lokaler til morgenkaffe klokken halvt to. Stemningen var rigtig god fra starten – alt tegnede til et godt møde og en rigtig god dag.

I min beretning kom jeg igen ind på foreningens høje alder og dermed også medlemmernes. Man starter allerede med at blive ældre fra den dag man fødes, og ser vi os omkring i medlemsskaren, kan man godt se, at det for de fleste af os, er nogen tid siden vi blev født. Lad os blot erkende det, ligesom vi også må erkende, at det gør det bestemt heller ikke lettere at samle vore medlemmer til vore arrangementer, endsiges finde og tegne nye medlemmer.

Jeg har ofte sagt og skrevet, at os der er tilbage, må holde sammen og samles til vore arrangementer på tværs af afdelingerne, for på den måde at skabe aktivitet for medlemmerne og derved holde sammen på Kystartilleriforeningen, så vi om bare seks år kan fejre 100 året for Kystartilleriforeningens oprettelse og start.

Under afdelingernes beretninger, var det derfor en glæde og opmuntring at høre om den aktivitet der foregår ude i afdelingerne og at flere og flere afdelinger går sammen om aktiviteterne, der strakte sig fra basseaftener til de helt store udflugter.

Det glæder et Forretningsudvalg at høre om denne aktivitet. Det giver mod, lyst og inspiration til det fremtidige arbejde i foreningen, hvor vi allerede på nuværende må tænke fremover og

frem imod, at foreningen om bare seks år fylder 100 år.

Morgenkaffen nydes i de smukke lokaler

Med den, fra alle deltageres side, interesse, smidighed og forståelse mødets dagsorden blev gennemført på, og med den positive og saglige måde de fremlagte forslag blev behandlet på, var det en

glæde og god motivation for det fremtidige forretningsudvalg til at arbejde videre på.

Der skal herfra lyde en stor tak til alle deltagerne ved årets delegeretmøde for den positive og optimistiske holdning hvormed i prægede årets delegeretmøde på.

Ordet optimisme er latin og betyder lys-syn - altså tro på, at alt ordner sig på bedste måde.

En optimist er en person, der tror eller håber det bedste, selv i vanskelige situationer.

Jeg er optimist. Og selv om det kan blive vanskeligt i de næste seks år indtil vi kan fejre Kystartilleriforeningens 100 års jubilæum, så tror jeg det lykkes, blot vi alle er optimister og har optimismen i behold.

Så lad os møde tiden der kommer med optimisme og med en positiv indstilling til det fremtidige arbejde i en styrket indsats for Kystartilleriforeningens beståen fremover og med en sikker kurs mod de 100 år.

På gensyn ved de fremtidige arrangementer til styrkelse af det gode kammeratskab der kendetegner Kystartilleriforeningen under vort motto

Godt Kammeratskab

Inden længe udrinder året 2003 og derfor vil jeg her benytte lejligheden til at takke enhver for et godt stykke arbejde for KAF i det forgangne år og ønske hver enkelt medlem og alle læsere af vort blad, samt velvillige samarbejdsparter, en glædelig jul og et godt nytår

Herluf Ruge
præsident/optimist

Ny landssekretær

I vor søgen efter en ny landssekretær, blev Forretningsudvalget ved Tivoliklubbens årsfest den 27. august, præsenteret for mejeriingeniør Erik Nygaard, som meddelte, at han gerne ville påtage sig hvervet som landssekretær.

Erik, født den 18. april 1939 på Mandø, var værnepligtig i 1960-61 på hhv. Middelgrundsført og Langelandsfört. Uddannet mejeriingeniør på Landbohøjskolen i 1971, har siden været ansat i Landbrugsministeriet i forskellige institutioner, dels som sagsbehandler og dels som chef i tre forskellige afdelinger.

Sideløbende med sin erhverv i Landbrugsministeriet, har Erik været - og er

stadig - medlem af Marinehjemmeværnet, hvor han blev uddannet fartøjsfører og fik sin egen besætning i Flotille 364 på Holmen.

Han har været næstkommanderende i flotillen i 5 år (premierløjtnant), og blev ved udflytning i 1986 overført til flotillen i Aabenraa og senere til Vejle. I 1996 tilbage til FLT 364 på Holmen.

I 1983 meldte Erik sig ind i Kystartilleriforeningen, og blev, ved tiden i Sønderjylland, medlem af bestyrelsen i

Sydjysk afdeling, hvorfra han i 1996 (ved tilbageflytningen) atter blev overført til Københavns afdeling.

Med disse referencer, kunne Forretningsudvalget, ved det nyligt afholdte delegeretmøde i Nyborg (5. oktober 2003), med god samvittighed anbefale Erik Nygaard som Kystartilleriforeningens landssekretær, hvilket delegeretmødet enstemmigt valgte.

Forretningsudvalget byder hermed Erik Nygaard velkommen til samarbejdet.

Modtagne hilsener

Til *Præsidenten for KAF*

Kære Herluf

Modtag hermed min bedste tak for den særdeles gode og årefulde tale, som du glædede mig med ved min fratræden som formand for KAF-Tivoliklubben ved vor festaften i Tivoli den 27. august.

Dertil også en stor tak for den flotte vin-gave, som du, på vegne af Forretningsud-valget, overrakte mig, og som jeg i min-det om en god Tivoliaften vil nyde med velbehag. Tak for det hele.

Det blev alt i alt en dejlig festaften, som følger sig til rækken af mange foregående, omend denne aften havde en særlig sta-tus.

Jeg er glad for min efterfølger, og han skal nok videreføre Tivoliklubben på bed-ste måde.

Med venlig hilsen
Jørgen

Fra *Kystartilleriforeningens*

repræsentant på Middelgrundsfort

Torsdag den 28. august kom de tre gæve gaster (kanonfolk) fra Syd-Østsjællands afdeling for at smøre og efterse Kystar-tilleriets 40 mm kanon på Middelgrunds-fortet.

En stor tak til *Jeppe, Karl Johan og Hans Verner* for det store arbejde.

Med kammeratlig hilsen
Torben Henriksen

Til *Esbjerg afdeling*

Hermed min hjerteligste tak til Esbjerg og omegns afdeling for den gode KAF be-handling, jeg har fået ved min tilflytning fra det skønne Sønderjylland.

Med venlig hilsen
284630/1956
Ole Schack

Til *Redaktøren*

Hermed en stor tak og anerkendelse for det smukke blad - og tak for de interes-sante artikler om den 29. august 1943.

9073/12570/1952
Ove Pedersen
Fredensgade 71
Skjern

Tak

Må jeg her bringe en dybtfølt tak til alle, der ved besøg eller hilsner op-muntrede Børge og os i den sidste svære tid. Tak for hver en venlig tanke og hvert opmuntrende ord.

Tak også til alle jer, der på en så smuk og stemningsfuld måde tog af-sked med Børge i Grøndalslund Kirke og for alle de smukke blomster, der smykkede kirken. Det er et lyspunkt i den mørke sorg, der har hvilet over os.

*I taknemmelighed
de venligste hilsner*

Lis Bülow

Årgangstræf

Vi er en lille flok gamle kystbasser, som har fundet sammen. Vi er fra forskellige afdelinger i hele landet: *Randers, Esbjerg, Fyns Stift, Syd-Østsjælland, Frederiks-sund og omegn, København*. Men er alle årgang '56 fra Langlandsfortet.

I år, som var 3. år vi mødes, gik turen til "Ballumhus" mellem Ribe og Tønder. Vi var 18 - én var forhindret af sygdom - og vi har altid vore koner med.

Vi mødtes den 3. september til eftermid-dagskaffe med hjemmebag. Vi blev ind-loggeret, og så var der dejlig aftensmad; der blev fortalt nogle historier. Efter af-tensmaden var der dans til levende musik til klokken 22. Det passede fint, for vi havde et hårdt program dagen efter.

Vi mødtes til morgenkaffe og drog af i vore biler. Vi skulle til Løgumkloster, hvor Helge, som jo bor i byen, havde sørget for en rundvisning - det var en god ople-velse.

Deretter så vi lidt på den skønne by, før vi begav os en tur over grænsen. Der var et lille sted i Tyskland (ved grænsen) hvor vi spiste; det havde Helge og Ole været nede og se på. En stor fadøl kostede kun 15 kr..

Det var svært at løsrive os derfra, men vi skulle jo også ned og handle lidt - en god ting for os sjællændere; de andre gav os gode råd om, hvad vi skulle købe. Vi sled ikke meget på forhjulene på hjemtu-ren, da der var baglæs på - og tolderne havde fridag!

Vi skulle også ned at se Kammerslusen - også en stor flot oplevelse.

Til slut skulle vi ned at smage på - og købe - de berømte Højer-pølser, og så skulle vi til festmiddag på kroen.

Da vi havde spist den gode mad og for-talt nogle mere eller mindre sandfærdige soldaterhistorier, gik vi hjem på vores ter-rasse, og sad og smagte på noget af det vi havde købt ved grænsen. Vi var alle enige om, at vi vistnok var den bedste årgang af KAF'ere.

Næste dag, efter morgenmaden, skulle vi hjem igen, efter et par dejlige dage med gamle gode venner og deres søde koner. Vi blev enige om at mødes samme sted næste år, da vi havde fået en god behand-ling.

Det var et godt sted Helge og Ole havde fundet til os. En stor tak til jer alle - både piger og drenge - bare det snart var næste år, for vi har det så hyggeligt sammen.

Mange 'bassehilsener' til jer alle - og til alle kystbasser ude i landet.

284491/2551/1956
Gunnar Langelykke

Velkommen i KAF

Københavns afdeling:

Indmeldt ved Bent Nielsen:

9119 Direktør

Torben Bødtker

Prins Knuds Dæmning 2, 2791 Dragør

Fyn Stifts afdeling:

Indmeldt ved Viggo Petersen:

9114/398147/1958 *Milron Kragebær*

Bystævnevej 20, 5390 Martofte

Indmeldt ved Benny Horn:

9115/244238/1955 *Ole Andersen*

Skolestræde 13, 5932 Humble

9116/244220/1955 Dykker

Filip Joachim Nielsen

Østerskovvej 59, Østerskov

5932 Humble

Sydjysk afdeling:

Indmeldt ved Viggo Petersen:

9117/814152/1968 Pedel

Bjarne Kristoffersen

Sognegårdsvej 5 B, 8700 Horsens

Esbjerg og omegns afdeling:

Indmeldt ved Torben Henriksen:

9118/14051/1953 Mejeriingeniør

Søren Ib Nielsen

Tirslundvej 40, 6650 Brørup

KAF ønsker tillykke

DECEMBER

- 91 år:**
2474/12292/1933 Politikommissær
Jørgen Kehling
Bredstensvej 8, 2610 Rødovre (30.dec.)
- 85 år:**
6591/14598/1939 Fabrikant
Elith U. Norup Hansen
Bavnehøj Park 34, 1.
3500 Værløse (12.dec.)
- 75 år:**
8836/14157/1948
Knud Ingemann Larsen
Kornblomstvej 7, 9300 Sæby (6.dec.)
- 4591/15133/1949
Aksel Preben Nørgaard
Bendzvej 6, 2.th.
2000 Frederiksberg (12.dec.)
- 8174/13956/1948 Specialarbejder
Jens Peder Kristiansen
Falkenborgvej 20, 2.tv.
3600 Frederikssund (27.dec.)
- 8519 Snedkermester
Harry Birk Pedersen
Thuresensvej 33
9400 Nørresundby (31.dec.)
- 70 år:**
8995/204917/1954 Emmerik Estrup
Chr. Winthers Vej 6
8500 Grenaa (10.dec.)
- 9091/245157/1955 Flyvemekaniker
Svend-Aage Landler
Frisegade 26, 2.
4800 Nykøbing F (14.dec.)
- 65 år:**
8133/244263/1955 Vagn Olsen
Bagsværdal 17, st.
2880 Bagsværd (7.dec.)
- 5382/112/1955 Orlogskaptajn
Erik Breum
Grevsensgade 13, st.th.
4220 Korsør (15.dec.)
- 5750/396948/1958 Mejerist
Frede Runitz
Søborghus Park 1, st.th.
2860 Søborg (22.dec.)
- 6161/397301/1958 Kleinsmed
Jørn Birk Pedersen
Odensegade 32, 2.th.
8000 Århus C (29.dec.)
- 60 år :**
9059/91243/1964 Zoneterapeut
Jørn Hansen
Lindholmsvej 3, 2700 Brønshøj (9.dec.)
- 6681/637767/1964 Kroejer
Jan Sander Christiansen (Helnæs Kro)
Strandbakken 2, Helnæs
5631 Ebberup (10.dec.)
- ## JANUAR
- 75 år:**
8063/16140/1950 Snedker
Jørgen Brandborg
Diskovej 98, 1.
9210 Ålborg SØ (22.jan.)
- 7788/15468/1949 Slagter
Freddy E.V. Jensen
Platanhaven 31, 2600 Glostrup (23.jan.)
- 70 år:**
8472/205614/1954 Afdelingsleder
Bent Høyer
Tårnvej 435, 2610 Rødovre (20.jan.)
- 8515/205608/1954 Install.mester
Erik Flaskjær
Ejler Urnesvej 31, 4300 Holbæk (31.jan.)
- 65 år:**
8882/70109/1958 Tømrer Arne Jønsson
Lykkeholms Allé 20, 2.tv.
1902 Frederiksberg C (7.jan.)
- 5756/396975/1958 Gårdejer
Knud Larsen
Dalbyvej 47, Nørre Dalby
4140 Borup (23.jan.)
- 8645/438073/1959 Maskinarbejder
Sigfred Madsen
Klostergade 23, 7770 Vestervig (30.jan.)
- 8892/324115/1957 Forfatter
Gunnar Bagge
Slotsgade 27, 2.mf.
4760 Vordingborg (30.jan.)
- 60 år:**
8717/926907/1966 Malersvend
Arne Jensen
Hallandsgade 16, 2.tv.
2300 København S (11.jan.)
- 9052/641387/1964 Elektromekaniker
Steen Bresemann
Pilemosen 23, 2670 Greve (18.jan.)
- 8749/77 SKRP/1965 Maskintekniker
Poul Erik Poulsen
Tværskift 4, Eltang
6000 Kolding (25.jan.)
- 50 år:**
8362/120154/1975 Konsulent
Finn Andersen
Åsager 82, 2690 Karlslunde (12.jan.)
- 8715/2113/1974 Overpostbud
Gorm Sandorf
Løjtegårdsvej 30 C
2770 Kastrup (26.jan.)

Jubilarvideo:

- Så er den her !

Så er de længe ventede videooptagelser fra jubilarstævnerne 2001 og 2002 endelig klar til salg til interesserede.

PR-udvalget har sammen med Leo Poulsen fra Hjemmeværnsskolens Uddannelses- og udstillingssektion gennemgået optagelserne og nu er de redigeret på plads.

Da vi alligevel var i gang, fik vi den ide at medtage optagelserne fra 1999 - året hvor Kystartilleriforeningen fyldte 90 - med den flotte indmarch i Kastellet og kranse nedlæg-gelsen ved mindesmærket for de faldne.

Udgivelsen kan købes enten som videobånd VHS eller DVD og

- prisen er kr. 80,- inkl. forsendelse.

Bestilling senest

mandag den 15. december hos
hovedkasserer Børge Andersen
Enghavevej 10, 8500 Grenå
Tlf.: 86 32 49 88

Med venlig hilsen
PR-udvalget

Se, din konge kommer til dig

“Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by”. Sådant står der skrevet i den gamle beretning om Jesu fødsel. Denne store folketælling på kejserens befaling var jo ikke blevet til af interesse for statistik.

Det bagved liggende motiv var udelukkende for at se, hvor mange skatteborgere, der fandtes i kejserens vidtstrakte rige. Alt dette nikker vi genkendende til. Det er vor verden i en nøddeskal. Vi fødes, bogføres med CPR-nummer, og det forventes, at vi er og bliver loydlige borgere. Alle står vi som samfundsborgere under en eller anden form for kommando, og til sidst ender vor færden på en kirkegård, også dér med nummer og ført til protokol. Et menneske har ikke nogen stor marginal her i livet, hvor det frit kan røre sig.

Midt i dette hårde regimete findes et andet, som er endnu strengere. Også det holder folketælling med os. Vi lever nemlig i det rige, hvor det hedder: “Det gode, som jeg vil, det gør jeg ikke, men det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg”. Og alle lader vi os indskrive, hver på sit sted. Heller ikke her går det at skulke eller udeblive. Denne verdens første holder os alle i et fast sikkert greb.

Over denne de strenge herrers verden og herrevælde, tænder julen et frihedens lys. For Gud kom til os i sin søn. Han steg ned i livets hårde konkurrence. Nok blev han skubbet til side. “Der var ikke plads til ham i herberget”, men hos dyrene i stalden. Han blev en blandt talrige, et nummer blandt

numre. Han blev også bogført og registreret som en blivende skatteborger her på jorden ligesom alle magtesløse, små mennesker.

Ind i denne hårde verden bar han de gode nyheder fra evigheden, Guds verden. Han siger, at “riget og magten og æren” er ikke lagt i noget menneskes hånd. Han siger, at der findes ikke blot djævelskab her på jorden. For Gud er her. Vi må regne med ham, stole på ham. Vi må satse vort liv på den kærlighed, “der tog en tjenerskikkelse på sig og blev mennesker lig”.

“Så må vi igen en julehøjtid søge os til Betlehem og lade vort hjerte, vort inderste blive bogført hos Jesus, for han har frihed til alle, som han selv siger det: Alle som slider sig trætte og bærer tunge byrder (også i billedlig mening), og jeg vil give jer hvile”.

Det er mig en stor glæde, gennem disse linier, at ønske jer alle i KAF en glædelig julefest og et lyst, nyt år. Stor tak for det gode kammeratskab, der atter er kommet til udtryk også i dette, snart svundne år. Siden sidste jul, bliver det tre gange, hvor sammenholdet og kammeratskabet har blomstret, først ved Kehlings 90-års dag, siden ved jubilarstævnet og sidst i Tivoliklubben.

Tak for alle gode stunder.

Preben Hansen

Støtteforening for etableringen af et Koldkrigsmuseum på Stevnstørt

Af Leon Rømer

Kasserer i Støtteforeningen og medlem af arbejdsgruppen

Stevns: Den ihærdige arbejdsgruppe, der kæmper for etableringen af et koldkrigsmuseum på Stevnstørtet, vil gerne have informationerne om projektet så bredt ud som muligt. Et af midlerne er en vel-disponeret hjemmeside.

Der har længe været mulighed for at søge oplysninger om museumsplanerne via et web-sted, men nu er arbejdsgruppen gået i samarbejde med

Kvorning design & kommunikation i København, der nu har redesignet hjemmesiden

www.stevnsfortet.dk

Ud over en kort introduktion til museumsprojektet, er der klare informationer om beliggenheden, oversigtskort og talrige fotos. Desuden er der en beskrivelse af fortets historie, informationer om støtteforeningen og fremtidsplanerne.

Fremhæves skal især afsnittet „Et virtuelt besøg“. Her beskriver man hvordan et besøg på det kommende koldkrigsmuseum kan foregå - lige fra ankomsten til området med besøg i en særudstilling, til turen ned i undergrunden og hvad man kan opleve der.

Gasnke vist er det en længere tekst, men den giver en klar fornemmelse af de visioner arbejdsgruppen har. Og vi kan love, at det ikke blot bliver et gammelt støvet museum.

Det bliver et oplevelsescenter, hvis planerne altså realiseres.

I arbejdsgruppen håber man på stor opbakning via medlemskab af støtteforeningen, hvor det årlige kontingent kun udgør 50 kr.

Støtteforeningen har allerede 175 medlemmer kun 1 måned efter det store åbenthus arrangement.

Yderligere oplysninger om støtteforeningen kan findes på hjemmesiden.

Tivoliklubbens årsfest 2003

27. august

Med stor forventning mødte 83 kammerater op for at deltage i Tivoliklubbens årsfest nr. 78. Indtjekningen foregik i god ro og orden; deltagerne mødte i god tid, så der var lejlighed til at hygge sig i den gamle have.

Kl. 18:45 gik man til bords ved runde 10-mands borde i restaurant Påfuglens, af Nationalmuseet, smukt nyrenoverede fest-sal.

Jørgen Kehling overrækker dirigentklokken til den nye formand, Gert Juhl

Præcis kl. 19:00 lød formanden Jørgen Kehlings (JK) klokke, og JK indledte denne festaften med en hyldest til *Hds. Majestæt Dronningen*, der afsluttedes med aftenens første skål, hvor alle, efter JK, udtalte: *For Dronningen*.

Medens alle blev stående, udtalte JK mindeord over de kammerater, vi i årets løb havde mistet. Det drejede sig i år om:

1940/ Jørgen Henriksen, København
1948/ Preben Glargaard, Gentofte

Der udtaltes et:

Æret være vore døde kammeraters minde.

JK ringede endnu engang med klokken og bekendtgjorde, som vi alle vidste, at det nu var på tide at gå fra borde som formand for Tivoliklubben efter 42 år, og overdrage hvervet samt dirigentklokken til Gert Juhl fra Hundested og formand for Frederikssund og omegns Afdeling. JK sluttede med at sige, at nu ville han sætte sig ned og slappe af og lade den nye formand Gert Juhl tage over.

Kammeraterne rejste sig og gav JK stor applaus - det var et meget følelsesladet øjeblik.

Gert Juhl (GJ) ringede for første gang med klokken og udtalte at: *' - 78 år har vores Tivoliklub været på banen, og det er for mig en ære at overtage hvervet som den 4. formand i klubbens historie og jeg vil efter bedste evne videreføre det værdige og festlige arbejde, Jørgen har stået for i 42 år ... '.* GJ fortsatte med at sige, at nu er det vist på tide at indtage første ret af aftenens menu.

Da forretten var indtaget, fulgte den højtidelige optagelse af to nye medlemmer i Tivoliklubben, som efter indstilling var godkendte til optagelse. Det drejede sig om følgende:

1950/ Palle Berg Jensen, Ølstykke

1959/ Jørgen Røikjær Andersen,

Ringkøbing

De to nye medlemmer blev kaldt frem, og stående modtog de GJ's indgående motivering for deres optagelse i vor særlige Tivoliklub, og han antydede også deres forpligtelse til fortsat at være en god kammerat og trofast mødedeltager - og selvsagt medlem af KAF.

GJ motiverer de to nye medlemmer, Jørgen Røikjær Andersen og Palle Berg Jensen

De pågældende blev erklæret fuldgyldige medlemmer og modtog hver Tivoliklubbens Jubilæumshæfte samt medlemskort.

Efter denne optagelsesprocedure, blev aftenens første sang: "Den danske sang er en ung blond pige ..." afsunget, så det kunne høres langt udenfor Påfuglens rammer.

Aftenens første taler var Kystartilleri-foreningens præsident, Herluf Ruge, som takkede JK for det store arbejde han igennem de mange år havde lagt i Tivoli-

klubbens tjeneste, og han håbede, at vi måtte have JK iblandt os mange år endnu. JK fik som afskedsgave lidt til halsen.

Herluf Ruge overrækker Forretningsudvalgets vingave til den afdædte formand

Efter den dejlige hovedret (serveret to gange) blev ordet givet fri.

Aftenens anden taler var vor æresgæst, admiral Sven E. Thiede, som i sammenlægning af forskellige tal, kom frem til nogle helt uoverskuelige antal år; år JK har viet sit liv til KAF og i særdeleshed til Tivoliklubben.

Admiral Sven Thiede i rollen som talkunstner

Talen blev efterfulgt af en højtidelig skål for Tivoliklubben - og i særdeleshed for JK.

GJ ringede med klokken, rejste sig og indledte:

' - Kære Jørgen, mine herrer. Siden 1961 har du stået i spidsen for dit hjertebarn, (fortsættes næste side)

*Tivoliklubbens årsfest 2003 (fortsat)
nemlig Tivoliklubben. Med din store energi, dit altid gode humør, har vi stortrivedes i dit selskab; der kunne skrives tykke bøøger om, hvad du har udrettet. Nu har du besluttet at takke af som formand og jeg har, føler jeg, en stor arv at overtage, men jeg er ikke i tvivl om, at har jeg spørgsmål, er du den rette til at besvare dem. Jeg har et gavekort til dig, som du og Nina kan anvende til lidt afslapning i vores dejlige land.*

Ved årsfesten i 1998, udtalte du et håb om at måtte opleve Tivoliklubbens 75 års jubilæumsfest. Det gjorde du, så nu er det 80 års jubilæet du må se frem til, ikke som formand, men som æresmedlem, idet vi hermed udnævner dig til æresmedlem af vor hæderkronede Tivoliklub'.

GJ overrækker Tivoliklubbens æresdiplom

GJ overrakte herefter JK gaven samt æresdiplom, og der blev afgivet et trefoldigt LEVE for JK, efterfulgt af et applaus, der næsten ingen ende ville tage.

Jørgen Kehling fremviser sit æresdiplom

Der var flere talere, bl.a. orlogskaptajn Erik Hansen, bogholder Svend Torp, togfører Gunnar Langelykke, premierløjtnant K.B. Schmidt og Palle Berg Jensen, der alle takkede JK for de mange år som formand, samt ønskede GJ held og lykke med det nye formandskab.

Sangen "Danmark nu blunder den lyse nat ..." rungede nu ud over Tivoli - synge, det er noget vi kan!

JK bad herefter om ordet, og takkede bevæget for den store hæder, der var blevet ham tildelt som æresmedlem af Tivoliklubben. Takkede alle de fremmødte for den store støtte gennem årene, ønskede KAF og Tivoliklubben, som havde givet ham så mange dejlige oplevelser, en fortsat beståen til glæde for vore kammerater.

Den nye formand viderefører traditionen med en rundtur blandt kammeraterne

GJ afsluttede aftenen med en stor tak for fremmødet fra fjern og nær; tak for støtten, kontingent og tilskud til arrangementet, for uden opbakning er det svært at få sådan en dejlig aften til at 'hænge sammen'. Nævnte kort 80 års jubilæet i 2005, og at Tivoliklubbens næste årsfest bliver onsdag den 25. august 2004.

Jørgen Kehling takker alle de fremmødte for den store støtte gennem årene

Sluttede med at udbringe et LEVE for KAF og Tivoliklubben, der blev efterfulgt af tre lange - tre korte hurraråb samt kammeratskabssangen.

En festlig og højtidelig aften i Påfuglen var forbi.

Med kammeratlig hilsen
Gert Juhl

**Husk rettidig indvarsling
af generalforsamling
i det nye år**

U-båd søges til fortmuseet

Af Bo Trolle, Fyns Amts Avis
VOGNSBJERG: Sydlangelands borgmester, Knud Gether (BL) har henvendt sig til forsvarsminister Svend Aage Jensby (V) i håb om, at han kan sikre endnu en attraktion til Museum Langelandsfort. Det drejer sig om ubåden "Nordkaperen", som i 2001 blev taget ud af aktiv tjeneste, og formentlig vil blive skrottet til næste år.

Borgmesteren mener imidlertid, den fortjener en bedre skæbne, og kan bevarer som et minde om den kolde krig. I den forbindelse foreslår han, at u-båden udstationeres på fortmuseet, som netop beskriver de militære forhold i koldkrigsperioden.

Museum Langelandsfort, der drives af Langelands Museum, har siden starten i 1997 ønsket at få en u-båd indlemmet i samlingen og forhandlede på et tidspunkt om overtagelse af en russisk u-båd af Whisky-klassen. Den endte imidlertid i Nakskov.

"Nordkaperen" blev bygget på Orlogsværftet i København i 1969, og var den sidste nybygning, der løb af stablen fra Dokøen på Holmen, hvor man nu er i gang med at bygge operahus.

U-båden er den sidste danskbyggede af slagsen og i øvrigt i 'familie' med "Narhvalen", der stadig er aktiv i Søværnet. Den er 44 m lang og 4,55 m bred og havde en besætning på 19-21 mand.

Når den er neddykket, skyder den en fart på 17 knob. Armeringen består af otte 533 mm torpedorør.

I sit brev til ministeren, skriver Knud Gether, at turismen er blevet et meget vigtigt erhverv på Langeland, og at attraktioner som Museum Langelandsfort spiller en stor rolle for turistudviklingen. Hvis det lykkes at få "Nordkaperen" til Langeland, skal den enten placeres umiddelbart ved museet - eller i Bagenkop Havn.

Men der er ingen tvivl om, at en u-båd vil forøge interessen for fortmuseet, som man oplevede det, da en russiskbygget MIG-jager og et Draken-fly fra det danske flyvevåben blev indlemmet i samlingen. ☐

Alle kammerater og læsere, såvel i det lille Danmark som i det store udland, vil jeg ønske

*en rigtig glædelig jul
samt et godt nytår
- og takke for året
som snart rinder ud.*

Eigil M.S.Bruun

Juleindsamling

og nytårshilsen 2003

Efter endnu et år med mange gode oplevelser i vores kammeratskabsforening, Kystartilleriforeningen, hvor vi bl.a. oplevede et godt landsskyttestævne i Vordingborg, og med festlig afslutning på Stensved kaserne, samt det traditionelle jubilarstævne i Kastellet, og hvor vi igen oplevede Havnerundfarten, går mine tanker nu til de tjenstgørende, der må tage deres vagter i julen og nytåret på de tjenestesteder, som nu er tilbage.

Vi i Kystartilleriforeningen holder fast på denne tradition, for at tilgodese de værnepligtige og øvrigt personale, som må tage vagterne i den kommende jul og nytåret, og som følge deraf ikke kan deltage i festligheden med deres nære familie.

Efter en stor oplevelse ved Søværnets Tamburkorps store indsats ved jubilarstævnet i år, har Forretningsudvalget besluttet at yde et bidrag i lighed med sidste år til korpset, som en påskønnelse herfor.

For at kunne bidrage til at de tjenstgørende kan få en hyggelig aften på tjenestestederne, må jeg bede jer om at benytte nedenstående giro-indbetalingskort. Beløbet bestemmer I jo selv.

Aferfaring ved vi, at enhver pengegave er meget værdsat af modtagerne, hvilket jo også fremgår af Tamburkorpsets takkeskrivelse i vort blad (1/2003).

Sammen med juleindsamlingen kan der også sendes en nytårshilsen til jeres 'gamle' soldater-kammerater, som nu er medlemmer i KAF. Dette klares ved at I anfører hovednr. og årgang på forsiden af girokortet. Indbetalingsbeløbet dækker så begge dele.

Jeres navn og adresse vil da blive bragt i KAF-bladet nr. 1/2004 (januar/februar) såfremt indbetalingen er hovedkassereren i hænde **senest den 15. december.**

Bemærk, at der godt kan være 8 dages ekspeditionstid ved giroindbetaling!

I har tilmed på denne måde mulighed for at forny kontakten med jeres årgangskammerater og øvrige kystbasser - og det kan jo også bruges i forbindelse med næste års jubilarstævne, hvor vi satser på at komme på Middelgrundsført igen.

Lad os endnu engang stå sammen om vores motto:

Godt Kammeratskab

På forhånd tak for ethvert bidrag!

Med kammeratlig hilsen
Børge Andersen
hovedkasser

afrives forsigtigt

afrives forsigtigt

afrives forsigtigt

Overførsel fra kontonummer

GIROINDBETALING

KVITTERING

Checks og lignende accepteres under forbehold af at BG Bank modtager betalingen. Ved kontant betaling på post-hus med terminal er det udelukkende posthusets kvitte-ringstryk der er bevis for hvilket beløb der er indbetalt.

Indbetaler

8 7

Beløbsmodtagers kontonummer og betegnelse

900-2413

Beløbsmodtagers kontonummer og betegnelse

900-2413

Kystartilleriforeningen
Hovedkassereren

Enghavevej 10 · 8500 Grenå

Kystartilleriforeningen
Hovedkassereren

Enghavevej 10 · 8500 Grenå

Evt. meddelelser vedr. betalingen kan kun anføres i dette felt.

Underskrift ved overførsel fra egen konto

Post Danmarks kvittering

Juleindsamling/Nytårshilsen

Stam nr.: _____

Årgang: _____

Betalingsdato _____ eller _____ Betales nu _____

Gebyr for indbetaling betales kontant
Kroner _____ Øre _____

Kroner _____

Øre _____

Dag _____ Måned _____ År _____ Sæt X
4030S (10-02) BG 254-21600

Til maskinel aflæsning - Undgå venligst at skrive i nedenstående felt

+01<

+9002413<

Nyt fra afdelingerne

Københavns afdeling

Juleafslutning

Afdelingens juleafslutning vil i år foregå i 1. regiments lokaler, Laksegade 32

fredag den 5. december kl. 18:00

hvor Herdis vil sørge en god julefrokost med efterfølgende kaffe.

Alt dette for en beskedent pris af kr. 100,- pr. person.

Der kan købes øl, vand, snaps og vine til 1. regiments små priser.

Husk en pakke til vores julelotteri!

- og vi har også vores terningspil.

Tilmelde jer snarest og

senest den 1. december til

Hans Christiansen på tlf. 3250 7614 eller *Kurt Læsøe* på tlf. 3254 1742.

Årets torskegilde 2004

Ved første klubaften i det nye år

tirsdag den 20. januar kl. 19:00

i *Centercaféen* i *Grøndals Centret*

Hvidkildevej 64

(fine parkeringsmuligheder),

spises traditionelt kogt torsk med tilbehør samt ostesnitter.

Af erfaring ved vi, at mange af vore medlemmer denne aften møder op, - ikke alene for at ønske hinanden godt nytår, men også for at overvære, hvem der skal have *Kammeratskabspokalen*.

afrives forsigtigt

Ligeledes må spisningen med den kogte torsk også animere mange kammerater til at møde op.

For at deltage i spisningen må tilmelding foretages

senest lørdag den 13. januar til

Bent Nielsen på tlf. 3253 0975 eller *Hans Christiansen* på tlf. 3250 7614.

Efter denne herlige skafning, samles vi om keglebanerne eller ved kortspillene for at fuldende en hyggelig og kammeratlig aften. Vel mødt fra nær og fjern.

Jørgen Kehlings

Kammeratskabspokal

Som det fremgår af årets 'torskegilde' den første klubaften i det nye år, skal *Jørgen Kehlings Kammeratskabspokal* tildeles et trofast medlem, der har udvist fine kammeratlige egenskaber.

Medlemmer kan indstille en kammerat til pokalen.

Indstillingen, med motivering, skal stiles til afdelingsbestyrelsen og sendes til undertegnede.

senest den 15. december

Bent Nielsen, Ægyptensvej 16
2770 Kastrup

Julehilsen

Afdelingens medlemmer og familie samt alle øvrige kammerater og familie i Kystartilleriforeningen, ønskes hermed en glædelig jul og et godt nytår.

På bestyrelsens vegne

Bent Nielsen

afrives forsigtigt

Skyttegruppen

Generalforsamling 2004

Skyttegruppens ordinære generalforsamling 2004 finder sted

fredag den 16. januar kl. 19:00

i 1. regiments lokaler i Laksegade 32

Generalforsamlingens dagsorden er ifølge vedtægterne følgende:

1. Valg af dirigent

2. Aflæggelse af årsberetning

3. Fremlæggelse af revideret regnskab

4. Fremlæggelse og behandling af indkomne forslag

5. Valg til bestyrelsen

Det bemærkes, at der pga. dødsfald

skal vælges ny formand udenfor

den normale turnus.

6. Eventuelt

Husk, at eventuelle forslag, der skal behandles på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde **senest 14. dage før** generalforsamlingen.

NB! Generalforsamlingen indledes med fællesspisning (Menuen er p.t. ikke fastlagt)

Tilmelding, **der er bindende**, skal ske til Leo (bedst aften)

senest den 12. januar 2004

på tlf. 4342 8270 eller 4058 1011.

Bestyrelsen

afrives forsigtigt

**Alle KAF-medlemmer
og læsere af bladet
samt deres familier,
ønskes hermed
en glædelig jul
og et godt nytår 2004**

Hovedkassereren

Nyt fra afdelingerne

Børge Tornø Bülow

* 2.3.1930

† 4.9.2003

Det var med dyb sorg, vi modtog efterretningen om, at Skyttegruppens formand gennem den sidste halve snes år: Børge Tornø Bülow den 4. september i år sov stille ind i sit hjem i Rødovre efter kort tids alvorlig sygdom.

Ganske vist havde Børge haft problemer med helbredet i nogen tid, og de, der deltog i årets Fugleskydning, anede nok, at noget var galt, men det var først i forbindelse med hospitalsindlæggelse i juli måned, at det for alvor gik op for os, der besøgte ham, hvor galt det stod til.

Børge var af fødsel 'Nørrebrodreng', hvilket han vel nærmest var lidt stolt af, og hans til tider drengede væsen med en frisk bemærkning ledsaget af et særdeles hørligt fingerpift kan muligvis tilskrives dette faktum.

Efter endt skolegang blev Børge udlært som finmekaniker i faderens firma: TaxameterBülow, som han senere over-

tog og drev gennem en årrække, indtil han i 1989 afhændede det.

Værnepligten blev aftjent i Søværnet i 1951 på henholdsvis Middelgrundsfortet og Tårbækfortet, - sidstnævnte sted efter sigende bl. a. med at passe kvartermesterens fjerkræ (!), men ikke desto mindre blev soldatertiden for Børge en kilde til en mængde gode minder og gode kammerater, som han bevarede forbindelse med livet igennem, ligesom hans interesse for Kystartilleriforeningen vel også blev vakt her.

I 1959 blev Børge medlem af Skyttegruppen og har siden da været et af de mest aktive medlemmer – både som 'menig' og som omtalt fra 1992 og til sin død som vores formand.

"Sammenhold og godt Kammeratskab" – vort motto – var for Børge selve meningen med såvel KAF som Skyttegruppen, og ordet 'TAK' rækker kun alt

for kort til at dække, hvad vi føler, at vi skylder ham, men vi ved også, at Børge ikke var til 'store ord' – slet ikke når det var ham selv, det gjaldt.

I den sidste svære tid havde Børge den store trøst at blive plejet i sit hjem af sin kærlige hustru, datter, svigerdatter og søn, og skyttekammerater lagde også vejen forbi 'for en kort bemærkning', da Børges kræfter efterhånden var små.

Mandag den 8. september blev Børge bisat fra Grøndalslund Kirke. Ved en smuk højtidelighed på en solrig sensommerdag, og til en sækkepibes vemodige toner, sagde mange bekendte, venner og kammerater det sidste farvel.

På Skyttegruppens vegne udtaler vi:

Æret være

Børge Tornø Bülow's minde

Bestyrelsen

Julefrokost

Skyttegruppens julefrokost afholdes i år **fredag den 12. december kl. 19:00**

i 1. Reg. lokaler, Laksegade 32

Vi håber på et godt fremmøde af skytter og ledsagere, så vi kan få en god aften. Husk en lille gave til gavebordet, og husk at tilmelde dig

senest mandag den 8. december til Leo (træffes bedst aften) på telefon 4342 8270 eller 4058 1011.

Bestyrelsen

Juleskydning

Juleskydningen i år finder sted

torsdag den 18. december

i "Kælderen", hvor vi vil fortsætte traditionen med at skyde på særlige skiver i en lille konkurrence og så ellers hygge os med "et eller andet jule..."

Bestyrelsen

Skyttegruppen 70 år

Den 23. september kunne Skyttegruppen fejre sin 70-års fødselsdag, men da selve dagen var en tirsdag, havde vi i bestyrelsen besluttet at fejre dagen lørdag den 20. september.

De tidligere fødselsdagsfester har været afholdt som aftenfester med middag og dans, men ved denne lejlighed ændrede vi konceptet til en frokost, idet vi herved også skelede lidt til prisniveauet, og med vores baggrund i kystartilleriet, havde vi valgt Dragørfort med dets nyindrettede restaurant som stedet, hvor 'fødselaren' skulle fejres.

I et vidunderligt sensommervejr mødtes vi 26 skytter og ledsagere til et glas koldt fadøl som velkomst. Leo bød velkommen til de fremmødte med ønske om en god og hyggelig eftermiddag og fortalte kort om eftermiddagens program.

Kl. 14 kunne selskabet sætte sig til et veldækket bord i en af de nyistandsatte *belægnings-stuer*, og den muntre snak fortsatte, alt imens både sult og tørst blev stillet.

Under frokosten holdt Leo en kort tale omkring Skyttegruppen og dennes fremtid. Han indledte med at nævne Børge, som døde 14 dage forinden, men som lige til det sidste var optaget af, at fødselsdagsfesten blev arrangeret. De forsamlede udbragte en stille skål i mindet om vores formand - på en måde, som Børge helt sikkert ville have sat pris på.

En særlig velkomst også til Werner - vores æresmedlem - der, med sine 89 år til trods, stadig er frisk som få.

Bent Nielsen bragte en hilsen fra Københavns afdeling, og Lis Bülow takkede varmt for al hjælp og sympati under Bør-

(fortsættes næste side)

Nyt fra afdelingerne

Skyttegruppen (fortsat)

ges sygdom og til sidst ved hans bisættelse. Hun afsluttede med at byde selskabet på en øl 'fra Børge', hvilket selvsagt blev modtaget med glæde.

Velbehageligt mætte, forhalede selskabet til de nye pavilloner på kajpladsen, hvor der blev serveret kaffe samt en lækker kage + en kage 'på fod'.

Efter en god stund over kaffen, hvor snakken fortsat gik lystigt, kunne *Leo* takke på bestyrelsens vegne for fremmødet og udbringe et trefoldigt LEVE for Skyttegruppen og slutte af med ønske om, at alle måtte komme godt hjem.

Klokken blev henad 17:30, inden de sidste drog hver til sit efter en rigtig god eftermiddag på Dragørfort.

S.

NB: Bestyrelsen ønsker hermed at sige tak til *Knud Læsøe* og Dragørfortet for hhv. vingave og blomsterhilsen i anledning af 70-års fødselsdagen.

Bestyrelsen

Raketafdelingen

Besøg på H.C. Ørstedsværket

Det har været en hektisk sommer for mange af os, så det er længe siden vi har været ude og 'få en på opleveren', men nu skulle det være. Vi skulle ud at besøge H. C. Ørstedsværket, hvor verdens største stationære dieselmotor står, og det skete tirsdag den 14. oktober.

For mig har det været en drengedrøm siden jeg var barn, og den drøm gik omsider i opfyldelse.

Andre må åbenbart have haft lignende drømme, for der mødte godt 25 forventningsfulde medlemmer op ved hovedindgangen i Tømmergravsgade kl. 16:50.

Vores guide havde efter over 25 års ansættelse erhvervet sig en utrolig viden om det gamle elværks meget farverige historie, og han var virkelig god til, på en forståelig måde, at formidle de tekniske detaljer til den undrende skare, og han var bestemt ikke uden humor.

Vi startede inde ved den store dieselmotor som utvivlsomt er værkets trumfkort, ej blot til lyst, men også i nødens stund, idet den bedagede gamle kæmpe

mere end én gang har 'reddet landets ære' når vi har haft store strømudfald, inklusive det seneste den 23. september i år.

Det er nemlig sådan, at elværkernes store kedler ikke kan producere damp uden strøm til pumper, blæsere, ventiler med videre, og uden damp, ingen strøm. Sådan er det bare, så hvis man skal have startet kedlerne op igen, så må man have strøm fra et anlæg som kan starte uden strøm, og det kan den store dieselmotor, idet den starter på trykluft fra en beholder som altid holdes under tryk, og den leverer så strøm til opstart af kedler samt forsyning af enkelte livsvigtige forbrugere.

Helt op til midten af tresserne leverede den gamle kæmpe dagligt strøm til det almindelige net, indtil den blev "overhalet" af de mere effektive, men ikke nær så charmerende dampmaskiner.

Det var en motor for herrer! 24,5 m lang, 12,5 m høj, vægt: 1400 t, svinghjulet vejer 80 t, krumtappen vejer 140 t, og der passerer 40 t smøreolie igennem maskinen pr. time.

Maskinen har 8 enorme cylindre, den er dobbeltvirkende, dvs. der er kompression og forbrænding både i toppen og i bunden af cylindrene, og hele herligheden yder over 22.000 hestekræfter.

Bygningen af den, motor nr. 2000, startede i 1932, og den blev opstillet på værket i 1933.

Oprindelig skulle der have været leveret 8 stk. i alt, men dampturbinens hurtige fremmarch ændrede på disse planer, så der blev kun bygget 1, og den har vi heldigvis glæde af den dag i dag.

Selvfølgelig skulle vi jo se den køre, så efter et stød i en lille dampfløjte, blev uhyret startet op med et kæmpehæs fra den komprimerede luft, afløst af de første tændinger, hvorefter motoren langsomt arbejdede sig op til de normerede 115 omdrejninger pr. minut. Det var en oplevelse for livet! Her fornemmede man tydeligt op igennem fødderne den enorme kraft der lå i hvert enkelt stempelslag.

Det var tilladt at kravle rundt på 'dyret' medens den kørte, og det benyttede mange sig af.

At stå oppe ved topstykkerne i 4.sals højde, og se de enorme ventilglidere hæve og sænke sig, mens små røgskyer og hvæs bredte sig fra de uundgåelige små utætheder, at føle hele den enorme motor vibrere under sine fødder, og at høre den rytmiske dunken fra de enkelte stempels-

lag, det er en fascinerende oplevelse man nok aldrig vil glemme. En dampturbin som kun fylder og vejer en brøkdel af denne motor kan yde en hel del mere, men den kan ikke, som denne store dieselmotor, fylde en med den samme ærefrygt og respekt for den enorme rå og brutale motorkraft.

Efter ca. 5-10 minutter lød der atter et stød i dampfløjten, brændstofpumperne blev drejet ned på nul, og den gamle kæmpes åndedræt ebede langsomt ud og stoppede til sidst helt. Der bredte sig en nærmest andagtslignende stilhed, og først efter nogen tid lød der bemærkninger som: "Du godeste....", "Hold da kæ..", "Det var ligegodt sa....", og lignende spontane udbrud.

Vi samledes nu i kantinen, hvor vores guide fortalte os hele værkets historie, fra start og til dags dato, og den var både spændende og fængslende, idet værket næsten hele sit liv havde været, og stadig er, under konstant ombygning. Fra at være et rent elværk gik det over til primært at producere el og samtidig levere lidt damp til opvarmning, og nu er situationen vendt til at værket primært leverer damp og varmt vand til fjernvarme, og samtidig, nærmest som en sideproduktion, også at levere lidt el.

Værket er i sin opbygning utroligt alsidigt. Det startede som et kulfyret elektricitetsværk.

(Jeg har selv indkasseret en hel del øretæver af min mor, når jeg kom hjem og lignede en kullempen efter at have leget bjergbestiger og skiløber i værkets enorme bjerge af kul)

Nu kan værket køre på både naturgas og olie, afhængigt af markedspriser og leveringsbetingelser,

det kan udnytte al dampen fra kedlerne til el-produktion, eller kun noget til el-produktion, og resten til fjernvarme, og fjernvarmen kan leveres både som damp og som varmt vand efter behov.

Da værket har mange kedler og mange turbiner af forskellig type, vil et udfald af en kedel eller en turbin ikke lamme værket totalt, men kun nedsætte kapaciteten en smule, indtil forholdene er bragt i orden.

Det var en spændende aften, og efter at have takket vores guide på behørig vis, drog nogle videre til restaurant *Rio Bravo*, til stegt flæsk med persillesovs, mens andre foretrak at komme hjem til 'mors fri-

kadeller'. Er man lidt bidd af mekanik, er det absolut en tur som kan anbefales, og er man ikke specielt 'maskin-mekanisk anlagt' er turen bestemt heller ikke uinteressant, bl.a. skal det lige nævnes, at udsigten over København og en del af Øresund, i skumringen fra toppen af den højeste kedelbygning, simpelthen er så smuk at det næsten gør ondt.

Steen Lykken

Frederikssund afd.

Efterårsfest

Lørdag den 22. november afholdes den traditionsrige middag 'Oksekød i Peberrod'.

Indbydelser med pris for deltagelse samt tidspunkt, er tilsendt afdelingens medlemmer.

Generalforsamling

afholdes i marts 2004. Indkaldelse udsendes.

Jule/nytårshilsen

Alle medlemmer i vor afdeling, samt deres familier ønskes rigtig glædelig jul samt et rigtig godt nytår.

Også glædelig jul og godt nytår til Forretningsudvalget og alle afdelinger i hele landet.

Gert Juhl

Peer Christensen

* 12.4.1927 † 11.8.2003

Med stor sorg må vi meddele,
at vor trofaste kammerat
7282/13832/1948

Købmand Peer Christensen
Frodesvej 7, Frederikssund
er afdøjet ved døden.

Peer har været medlem siden 1974,
og fik 25 års jubilæumstegn i 1999.

Peer har været syg i nogen tid,
og vi har savnet ham i vor midte.

Æret være Peers minde

Gert Juhl

Syd-Østsjællands afdeling

Stiftelsesfest igen i 2004

Som bekendt har afdelingen ikke lavet større arrangementer i vinter og forår. Årsagen var, at vi skulle stå for landsskyttestævnet, der er omtalt i tidligere nummer af Kystartilleribladet.

Der har imidlertid fra ret mange medlemmer (og deres pårørende) været efterlyst 'vores sædvanlige omgang gule ærter'.

Vi har haft følere ude for at se, om der var muligheder for at lave arrangementet længere mod nord.

Det viser sig desværre, at de steder, vi har forhørt os skal have honorar for lokale og enkelte også for personale, der skal være der under arrangementet. Kun et sted, som vi har benyttet før kunne vi være uden 'ekstra udgifter'.

Bestyrelsen har derfor besluttet at: Kystartilleriforeningen Syd-Østsjællands afdeling holder stiftelsesfest med gule ærter m.m. for alle medlemmer med ledsager

søndag den 11. januar 2004 kl. 1300
i *Beldringe Hjemmeværnsgård* ved Præstø.
Indbydelse vil naturligvis blive sendt til alle vore medlemmer.

Reserver allerede nu dagen!

Vel mødt

Besøg på Flådestation Korsør

Lørdag den 23. august havde afdelingen indbudt medlemmer med ledsager til besøg på Flådestation Korsør. Vi havde desuden indbudt kammeraterne fra Lolland-Falster afdelingen.

Klokken 1000 mødte 24 forventningsfulde deltagere – heraf 7 fra vores naboafdeling – i briefingsrummet, hvor seniorsergent Lars Skytte bød os velkommen. På grund af lidt indledende tekniske vanskeligheder måtte vi starte 'omvendt' med rundvisning henholdsvis ved

- VTS (Vessel Traffic Service) der overvåger sejladsen gennem Storebælt og yder den sikkerhed for såvel skibsfarten som der absolut er behov for og muligheden for at advare og alarmere myndighederne i tilfælde af fare for skibskollision med broen. Vi fik mulighed for at 'se, hvad VTS kan se' bl.a. med kamera placeret ved en udkigsstation. Ligeledes kunne vi på skærme følge den meget intense trafik

af skibe, der passerer gennem Storebælt. En meget interessant orientering af medarbejderne i VTS.

- *Havkatten*, et af de 14 'Fleksfartøjer', der anvendes til mange formål, såvel militære som civile. En rundvisning ombord med to særdeles veloplagte værnepligtige, der kunne fortælle – med stolthed – om netop deres fartøj og den tjeneste, der forrettes på skibet. Man kunne mærke, at der er 'korpssånd' i besætningsmedlemmerne på fartøjet.

Da rundvisninger var slut, samledes vi igen til briefing om Flådestationen og Søværnet som helhed. Lars Skytte fortalte engageret om sit tjenested og det var meget spændende at høre om såvel nutid som fremtidige planer og forhåbninger. En rigtig god dag.

Efter besøget havde formanden for Korsør Marineforening, Lindy Olsen, givet os tilsagn om at vi kunne mødes i deres lokale og spise vores medbragte mad. Vel inden døre og bænket fortalte Lindy om foreningens historie samt om det meget spændene hus, som foreningen hæger om. En gammel depotbygning til brug for opbevaring af skibenes kanonlavetter. Bygningen ligger på selve Museumsområdet og var af foreningen særdeles smukt indrettet. En del benyttede sig af muligheden for en rundvisning i lokalene. Efter fællesspisningen skiltes vi. En del drog hjem mens andre gik en tur i museumsområdet. Vi takker mange gange for Marineforeningens gæstfrihed.

BH

Åbent hus

- og undergrund på Stevnfort

Med meget få dages varsel blev afdelingen kontaktet af et medlem fra Raketafdelingen, der fortalte, at der var åbent hus med guidet rundvisning i undergrunden på Stevnfort søndag den 21. september 2003.

På hjemmesiden for Stevns kommune var dette arrangement annonceret og – så vidt det vides – offentliggjort 11/9-2003. Pris for rundvisning i undergrunden var kr. 50,- pr. person over 12 år.

Pengene går til støtteforeningen til bevarelse af fortet med henblik på at lave koldkrigsmuseum.

Ved en hurtig kontakt til vore medlemmer lykkedes det at se ret mange med ledsagere til arrangementet. Gamle tjenstgø-

(fortsættes næste side)

Nyt fra afdelingerne

Syd-Østsjællands afdeling (fortsat)

rende besætningsmedlemmer havde stillet sig til rådighed for rundvisningen og det lykkedes at få lagt lidt materiale om Kystartilleriforeningen ved diverse boder. 'Desværre' blev arrangementet en så stor succes at det næsten kvaltes i tilstrømning.

Efter dagens opgørelse kunne arrangørerne oplyse, at 1.050 havde fået rundvisning i undergrunden mens man måtte afvise ca. 800 personer.

Efter en evaluering hos arrangørerne og kommunalpolitikerne skriver pressen, at der måske kan være mulighed for at åbne for 'enkeltarrangementer' til besøg i undergrunden.

Det vil vi da i afdelingen have for øje og prøve at lave et besøg dér senere, når lejlighed byder sig.

BH

Jule- / nytårshilsen

Kystartilleriforeningen Syd-Østsjællands afdeling sender alle kammerater med familier ønsket om en glædelig jul og et godt nytår.

P.b.v.
Benny Horn

Esbjerg og omegns afd.

Sensommerudflugten

Afdelingen har i flere år haft tradition for at arrangere sensommerudflugt.

Lørdag den 13. september var dagen i år, og hovedmålet var kanonbunkermuseet i Hanstholm.

Vi skulle have kørt i turistbus, men tilmeldingen var desværre ikke stor nok til, at bestyrelsen kunne finde økonomisk balance i dette.

Hvad gør man så? Ja, man laver samkørsel i egne biler og raster når der er behov for det; kommunikere lidt over bilernes lygter kan man jo også (tilladt eller ej).

Hjemme fra først på formiddagen og op langs vestkysten i højt solskin. Ingen vind eller kun en let brise; med færge over Thyborøn kanal til Agger Tange.

Ved Vestervig kirke (Danmarks største landsbykirke) medbragt kaffe i det fri.

Videre gennem det storslåede landskab med den specielle fauna og det rige fugleliv, finder vi ved middagstid frem til Hanstholm, og tømmer de medbragte madkurve i Museumscenterets café.

Således godt rustet, gælder det besigtigelse af Kanonbunkeren, der blev opført af tyskerne i 1940 - 41. Selv om vi er - eller var - garvede artillerister, bliver man imponeret af dimensionerne i det vi ser.

Kanonens kaliber var 38 cm. Der blev anvendt 6560 m³ jernbeton pr. bunker og der var fire af sådanne i dette batteri.

Totalvægten af selve kanonen var 650.000 kg, alene kanonrøret (løbet) var næsten 20 m langt og vejede 110.000 kg.

Standardgranaten vejede 800 kg og havde en rækkevidde på 42 km - og med en lettere granat, men dog næsten 500 kg, kunne den skyde 55 km. Kanonen var verdens næststørste; batteriets besætning var på 600 mand.

Joh, vi var imponeret. I dag har vi godt nok en verden med raket- og missilvåben, ja, sågar atomvåben, men tænk på, at kanonen er fra 1934!

Eftermiddagskaffe ved Nr. Vorupør - også i det fri. Det er her fiskerbådene hales på land.

Aftensmad på Hotel Fægekroen, lige ved Oddesundbroen. Skråt her overfor beså vi også tyske bunkers fra anden verdenskrig.

Til sidst var vi inviteret af Gurli og Villy Nørgaard Andersen til en kop kaffe og / eller en øl i deres hyggelige stråtekte sommerhus i Klegod ved Søndervig.

Da vi herefter midt om natten på vej hjem, kører gennem det mørke og stille vestjyske landskab, ned over bl. a. Dejbjerg Hede, kommer man uvilkaarlig til at tænke på Tonny Lander med "En dejlig dag...".

Godt mætte og trætte, og med 615 km mere på tælleren, er der kun at sige tak for hyggeligt samvær - og tak for en rigtig dejlig dag. Større ord kunne sagtens have været anvendt, men det er der jo ikke kutyme for i Vestjylland.

Venlig hilsen
Elisabeth og Ove Lindskov

**Vi glæder os
til at se
din nytårshilsen**

Børge Knudsen

* 26.9.1928 † 12.9.2003

*Med sorg må vi meddele,
at vor gode kammerat,
revisorsuppleant
i afdelingens bestyrelse
8810/16174/1950
Fisker Børge Knudsen
Norddalsvej 74, Esbjerg V
er afgang ved døden
Æret være hans minde*

*På afdelingens vegne
Arne Christiansen*

Lolland-Falster afdeling

Jens Buch

* 25.9.1945 † 14.9.2003

*Det er med sorg vi kan meddele, at
vor trofaste kammerat
8396/557412/1962
vicepolitikommissær Jens Buch
Østergade 42, Rødby
er afgang ved døden
efter længere tids sygdom.
Jens har været aktivt medlem
siden 1990 i bestyrelsen som
næstformand og sekretær.
Vi har mistet en personlighed,
der altid spredte glæde og,
indtil sin sygdom, deltog i
alle arrangementer.
Han vil blive savnet i vor midte.
Æret være Jens Buch's minde*

*Ib Rasmussen
formand*

Nyt fra afdelingerne

Sydjysk afdeling

Basseaften

Fredag den 3. oktober afholdtes vores årligt tilbagevendende basseaften. Vi var 23 glade, gamle kystbasser, der mødtes på Haderslev kaserne kl.18.

Straks ved mødet mellem basserne, var humøret højt.

"- Hvordan går det ... , - Tak for sidst ... , - Det er længe siden gamle ven ... , - Er der sket noget siden sidst ... " - og mange andre indledninger fløj gennem lokalet; man kunne tydeligt mærke, at gensynet var glædeligt.

Vi satte os til bordet kl. 19 og startede med den traditionelle sild med tilhørende flydende varer.

Næste ret var sønderjysk grønlangkål med kålpølse, flæsk og hamburgryg, der så også blev skyllet ned.

Underholdning med trompetmusik af vores medlem *Svend Sejstrup* og sange af *Viggo* med vores foreningsange. Kasserer *Bent* var i rigtig gavehumør; han solgte et lotteri med 20 % chancer, som forhåbentlig gav et overskud til dækning af tilskuddet til maden.

Senere blev der serveret kaffe med Othello-kage.

Snakken gik livligt til ud på de små timer.

Stemningen ved morgenbordet var lidt mere stille end om aftenen.

Alt i alt en virkelig fin basseaften, som den skal være, når gamle soldaterkammerater mødes i et muntert lag.

Bare en skam at der ikke deltog flere, - dem der ikke deltog, er gået glip af en dejlig aften. Vi var meget glade for, at *Poul* og *Bent* fra Århus afdelingen efterkom vores invitation. *Tak fordi I kom!*

Vi håber at mange flere, også fra andre afdelinger, vil efterkomme vores invitation næste gang vi kalder.

Jule- og nytårshilsen

Sydjysk afdeling sender alle vore medlemmer med familie, samt alle vore soldaterkammerater og samarbejdspartnere i hele landet, de bedste ønsker om en glædelig jul og et godt og lykkebringende nytår, med tak for det gamle.

På bestyrelsens vegne
Vagn Mogensen

Århus og omegns afdeling

Århus og omegns afdeling sender de bedste ønsker om en rigtig glædelig jul, samt et godt og helsebringende nytår til medlemmer med familie, både lokalt og til venner over hele landet.

Bestyrelsen

Midt-Vest afdeling

Sommerudflugten

Lørdag den 9. august gik turen fra Viborg sammen med kammerater fra Ålborg, Randers og Århus mod Holstebro, hvor vi mødtes med kammeraterne fra Vestjylland. På *Aktivitetcentret* indtog vi en let frokost inden vi fortsatte turen med *Henry* som guide.

Vi kørte på de små veje i *Statsskoven*, som normalt er lukket for besøgende, men som *Henry* havde fået lov til at køre ad, idet han har et gensidigt samarbejde med *Statsskovdistriktet*. Derved kom vi ad grusede veje, da vejene i statskovene ikke er asfalterede. De små veje førte os ind i områder med vilde, sjældne planter, såsom kobjælde og ulvefod.

Vi kom til store hedearaler, hvor *Henry* huskede at urfluglene dansede parringsdans; det gør de ikke mere, idet urfluglen i dag betragtes som værende uddød i Danmark.

Vi kørte over vandløb, som indeholdt Danmarks reneste vand.

Der var gravhøje i en lang lige række tværs over Jylland, ca. 1500 i alt havde der været, nogle af dem lå så højt, at man kunne se milevidt omkring. Havde man selv kørt sådan en tur, fik man intet ud af det, men når *Henry* er med og fortæller om det vi ser, er det som om tingene bliver levende, og han fortæller det i så god tid, at vi alle har rettet blikket til højre eller venstre, når vi kommer dertil.

Så kørte vi videre mod *Thorsminde*, og her tog *Arne Lisby Kjær* over, og berettede en masse interessante ting om *Thorsminde* og omegn. Her nåede vi frem til *Strandingsmuseet*, hvor vi så vragede fra *St. George* (gamle vinflasker, porcelæn m.v.) som var reddet i land. Der var også mange vragede af skibe fra både første og anden verdenskrig.

Herfra gik turen til *Trans kirke*, som lå ca. 50 m fra havet. Kirken har tidligere ligget midt i sognet, men Vesterhavet er en hård nabo, der har ædt sig ind i landet. Her indtog vi den medbragte kaffe og kage.

Bagefter var vi på rundvisning i kirken med *Henry* som guide, og hvor han atter fortalte meget levende om kirkens historie, hvordan den brændte, og om atter bygget op i en mere simpel udgave.

Herefter kørte vi tilbage til Holstebro, hvor vi fik en omgang forløren skildpadde og afsluttede dagen.

P.b.v.
Birgit Maagaard

Tak

- til turleder *Henry Pedersen* og *Steen Jensen*, Aktivitetcentret i Holstebro:

I fortjener den største buket roser der findes, for den enestående tur til Stråspø Plantage, Strandingsmuseum Thorsminde og afslutning i Trans Kirke.

Det var en veltilrettelagt tur.

Tusinde tak!
Knud N., Viborg

Nordjyllands afdeling

Sommerudflugten den 9. august

Som beskrevet i Midt-Vest afdelings beretning, var sommerudflugten en stor succes.

Nordjyllands afdeling takker Midt-Vest afdeling for den dejlige tur og fest.

En stor tak til *Knud* og *Jørgen*, som alle skriver under på!

Julen og nytår 2003

Nordjyllands afdeling ønsker alle sine medlemmer og familie en god jul og et godt nytår.

Tak for det gamle år; håber det nye år må give glæde, helbred og sammenhold til at nyde vor forening KAF.

Også en hilsen til kammerater i alle KAF-afdelinger, samt vort Forretningsudvalg.

På bestyrelsens vegne
Jens Mosskov

Husk!

Hvis bladet udebliver
- eller du ændrer adresse,
meddeles det til
hovedkassereren

Den kolde krig blev sendt på museum

Af Bo Trolle, Fyns Amts Avis

VOGNSBJERG: Den kolde stormagtskrig var i fuld gang, da beslutningen om oprettelse af Langelandsfort blev truffet. Den 15. september var det 50 år siden, de første marinesoldater rykkede ind, men det bliver ikke til jubilæumsparade og officielle taler. Heldigvis. Afspændingen, der blev kronet med murens fald, gjorde fortet overflødigt. Set ud fra den anden synsvinkel kan man sige desværre, for fortet var en god lokal arbejdsplads.

Langelandsfort havde til opgave at bevogte Langelandsbælt og dermed hovedvejen til Østersøen. Personellet skulle overvåge den sovjetiske flådetrafik, og sikre sig under Cuba-krisen i 1962 fortet en plads i verdenshistorien.

6. april 1993 blev kommandoen strøget, men en ny og mere fredelig fremtid viste sig hurtigt for det dengang 40 år gamle forsvarsanlæg. Kasernebygningerne blev indrettet til flygtningecenter, og de øvrige militære anlæg blev i 1997 åbnet som spændende museum til anskueliggørelse af koldkrigsperioden med masser af militært isenkram af varierende størrelse. Museum Langelandsfort, eller koldkrigsmuseet, er under stadig udvikling. Større og mindre genstande føjes hele tiden til samlingen med henblik på at give et så detaljeret billede af den militære situation som muligt af tiden fra anden verdenskrigs afslutning til afblæsningsen af den kolde krig.

Senest har formuseet fået mere udstyr til sit Drakenfly fra Flyverhistorisk Samling i Karup, hvor størstedelen af de danske Draken-eskadriller var stationeret. Det drejer sig om en 600 pounds bombe, som er ophængt på sin vante plads under den ene vinge, og en beholder, ligeledes vingefølgelig, med plads til 19 raketter, der skulle bruges til nedskydning af fjendtlige fly.

Men mere er på vej, blandt andet en udvendig brændstoftank til Draken-flyet, en såkaldt droptank, som i sin tid gav flyet en længere rækkevidde.

I museets anden hangar, som rummer den russisk byggede MIG-jager, vil der

Foto: Hans Sturesson

blive ophængt camouflagenet under loftet for at illustrere, hvordan flyet kunne skjule sig for fjenden, som i det tilfælde var NATO-styrker. MIG-jageren var meget mere robust end Draken-flyet, og kunne lette og lande fra selv meget primitive baner.

De rigtige lyde

For at skabe den rette stemning på museet, som for en stor dels vedkommende ligger under jorden, er lydene vigtige. Det første skridt mod et autentisk lydbillede blev skabt i år, men nu har man indgået en aftale med Danmarks Radio, så en DR-dokumentar om den kolde krig fremover kan vises i videorummet, og i operationsbunkeren vil de besøgende kunne høre den legendariske radiojournalist Christian Winthers reportager fra Washington under Cuba-krisen.

Formuseet har ikke mange penge til udvikling og forbedring af samlingerne, men det skorter heldigvis ikke på hjælp udefra. Således har elektriker Poul Olsen, Svendborg, doneret en større samling radioudstyr, og Holeby Maskinfabrik på Lolland har lovet at renovere den gamle B&W dieselmotor i maskinbunkeren. Det sker først i oktober. Motoren drev en nød-generator, der skulle sørge for strøm-

forsyningen til fortet, hvis den almindelige leverance svigtede, og i øvrigt forsyne kanonstillingerne med el.

Nye åbningstider

Selv om museet ligger langt fra alfarvej, er det blevet et søgt turistmål. Årets besøgstal har rundet 14.000, så endelige tal bliver højere end sidste sæson, til trods for, at sommeren ikke har været præget af decideret museumsvejr. Det har været for godt. Skyer og regn er den bedste garanti for et godt besøgstal. Når solen skiner fra en skyfri himmel, fortrækker turisterne strandlivet.

Det har især været glædeligt, at antallet af gruppebesøg er mere end fordoblet, fortæller formuseet daglige leder, *Flemming Neperus* (siddende på kanonen.red.), der også har haft stor succes med de ugentlige rundvisninger i højsæsonen. Der har hver gang været 50-70 deltagere, og det er lige rigeligt, hvis alle skal have fornøjelse af turen. Derfor overvejes det at lave to ugentlige rundvisninger næste år.

Statistikken har samtidig afsløret, at der er pænt besøg lørdage, hvor man ellers, bortset fra skolernes sommerferie, holder lukket. Derfor bliver den ugentlige lukkedag næste år om mandagen, og åbnings-tiden i weekend'en udvides. ☺